

get saadant den Folkekirke, vi nu have. Han mener i Virkeligheden, at den bedste Styrelse af Folkekirken er den, som hæderlige Politikere og et godt frisindet Ministerium er i Stand til at give den. Derfor kan der, som sagt, stadig være Tale om Reformen, men de bør allesammen gaa i den Retning, at de forberede Adskillelsen af det kirkelige og det statslige. Men ikke paa den Maade, at Folkekirken bevares som en fast Landsorganisation, men saadan, at der bliver Frihed, Friemigheder, Valgmenigheder, saa megen Uafhængighed, saa megen Frihed som muligt, thi ellers faa vi kirkeligt Tyranni, og det er, som bekendt, det værste af alt Tyranni.

Formanden: Folketingsmanden for Maribo Amts 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

N. J. Larsen: Det forekommer mig, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), efterhaanden som han talte, kom mere og mere paa Kant med den jævne og sunde Logik. Til en Begyndelse indrømmede han, at selvfølgelig maatte Kirkemagten herske paa det kirkelige Omraade og Statsmagten paa det borgerlige Omraade . . . . var det ikke saadan? — men lidt efter kom han ind paa den Betragtning, at Kirkens Medlemmer vare bedst repræsenterede gennem Rigsdagen og Ministeren. Men det er jo to grundforskellige, modsatte Standpunkter! Hvilket af dem hylder det ærede Medlem nu egentlig? Man kan ikke for Alvor diskutere en Sag, naar man ikke ved, hvor Modparten staar, men det ærede Medlems Stilling er bleven taaget for mig.

Saa blot endnu en Bemærkning om Ægteskabslovens § 20. Jeg har gjort opmærksom paa, at naar man stemte for den Paragraf, saa var det kun under Forudsætning af, at det var en forbigaaende Bestemmelse, som saa snart som muligt skulde afløses af en endelig Ordning, hvorefter Menigheden gennem en betryggende Repræsentation fik en Stemme med i de Afgørelser, der blive at træffe. Det havde det ærede Medlem imidlertid ingen Interesse af. Nu hører jeg, at han har Interesse af en Appel fra Bisperne til Ministeren. Men han vilde jo have Skel mellem det kirkelige og det borgerlige; han vilde jo ikke have, at kirkelig Velsignelse af Ægteskabet skulde være en borgerlig Sag. Men naar dette fastholdes, og naar det er en kirkelig Sag, saa kan man virkelig ikke

forlange en statslig Afgørelse af Spørgsmaalet, saa skal man have en kirkelig Afgørelse, og den kan man ikke faa hos Ministeren, eller Rigsdagen, men selvfølgelig kun hos Kirkens egne Organer. Det viser sig atter her, at det ærede Medlem løber sur i selve Begreberne.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns 5te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Borgbjerg: Til det ærede Medlem fra Stubbekøbing (N. J. Larsen), der ikke synes at være i Stand til at fatte en Tankegang, som ikke deles af mig alene, men deles af mangfoldige Medborgere og har været delt af de allerfleste kirkelige Ordførere i denne Sal, skal jeg sige, at det er beklageligt, at han ikke kan fatte den, men naar han ikke kan fatte den, er der intet at gøre derved. Det ærede Medlem havde bebrejdet mig, at jeg vilde voldgive mine kirkelige Medborgere til et Hierarki. Men det, jeg har sagt, det, jeg har talt om, er, at disse kirkelige Medborgere ere i hvert Fald indtil videre bedre repræsenterede gennem deres Repræsentation i Rigsdagen og gennem et parlamentarisk Ministerium, end de vilde være i en saadan selvstyret Folkekirke som den, det ærede Medlem synes at drømme om. Saa sagde det ærede Medlem fra Stubbekøbing, at saa er jeg ikke længer Tilhænger af Adskillelsen mellem det borgerlige og det kirkelige. Jo, det er netop det Maal, jeg stiller mig, men indtil det kan ske, indtil en fuldstændig Adskillelse kan finde Sted, er den nuværende Ordning i hvert Fald bedre end den, det ærede Medlem tænker paa. Der kan maaske ogsaa tænkes en anden Ordning, som kan være god, og som jeg kan gaa med til, en Ordning, som kunde danne et Overgangsled. Det ærede Medlem drog atter § 20 i Ægteskabsloven frem. Ja, naar jeg sagde, at det havde været rart, om der var Appel fra Biskopperne til Ministeren, saa ligger det i, at saa længe Kirken ikke er skilt fra Staten, er det rart ogsaa paa dette Punkt at bevare Haand i Hanken med Kirken. Naar jeg alligevel er gaaet med til § 20, er det, fordi vi ellers ikke kunde faa dette Lovforslag ført igennem, da Ministeren netop krævede § 20 formuleret saaledes. Men da er Ansvarer ikke det Partis, som jeg tilhører, og saa sagde jeg ogsaa, at det kan forsvares, fordi i hvert Fald paa dette enkelte Omraade; Ægte-